

JAARVERSLAG 2023

STICHTING SPINOZA DEN HAAG

spinoza
DEN HAAG

Bestuur - onbezoldigd

voorzitter	Peter Jurgens
secretaris	Hanneke Besseling
penningmeester	Adriaan van Seters
bestuurslid	Yoram Stein

Raad van Advies en Aanbeveling - onbezoldigd

Hester Bijl	rector magnificus Universiteit Leiden
Wiep van Bunge	hoogleraar filosofie, Erasmus Universiteit, Rotterdam
Esther Didden	secretaris Vereniging Het Spinozahuis
Ronald van Raak	hoogleraar Erasmiaanse waarden aan de Erasmus Universiteit
Jaap Smit	commissaris van de Koning in Zuid-Holland
Ewald van Vliet	voorzitter College van Bestuur Stichting Lucas Onderwijs

Statuten, 4 september 2020

De stichting heeft ten doel:

- 1) in samenwerking met de gemeente Den Haag de filosoof Spinoza tot icoon maken van Den Haag, ter versterking van haar imago van internationale Stad van Vrede en Recht;
- 2) het gedachtegoed van Spinoza onder een breed en divers publiek verspreiden en daarmee onder meer zijn opvattingen over democratie, vrede, vrijheid en tolerantie te duiden en levend te houden;
- 3) de Vereniging Het Spinozahuis actief ondersteunen bij het ontwikkelen en realiseren van de Domus Spinozana als Biografisch Museum en Internationaal Spinoza lees- en studiecentrum;
- 4) het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk is.

Uit: brief burgemeester Jan van Zanen, 27 februari 2023

De Stichting Spinoza Den Haag (SDH) zet zich in om de filosoof Benedictus de Spinoza tot icoon te maken van Den Haag als internationale Stad van Vrede en Recht. Daarbij werkt de Stichting samen met de gemeente Den Haag, zoals vastgelegd in de unaniem aangenomen motie 'Geef Spinoza een prominente plek in Haags beleid' d.d. 6 februari 2020.

Met een breed aanbod aan sociaal-culturele activiteiten ontvangt de Stichting Spinoza Den Haag cultuurbezoekers uit binnen- en buitenland. Daartoe werkt zij nauw samen met de Vereniging Het Spinozahuis en de Domus Spinozana Foundation om Spinoza's woon-, werk- en sterfhuis open te stellen als internationaal Studie- en Cultuurcentrum.

Het verbinden van Spinoza aan Den Haag wordt ook bewerkstelligd met naamgeving aan openbare objecten of organisaties. Op deze wijze krijgt de naam Spinoza een rol in het dagelijkse leven van bewoners en bezoekers. Reeds bekend zijn: het SpinozaKwartier, de Spinozabrug en de Spinoza Foyer in Cultuurcentrum Amare aan het Spui.

Voorwoord voorzitter

Met voldoening en plezier kunnen we terugkijken op het derde jaar waarin de Stichting Spinoza Den Haag actief was. In samenwerking met diverse sociaal-culturele organisaties in Den Haag en omgeving zijn we erin geslaagd diverse evenementen te organiseren en activiteiten te ontplooiën, geïnspireerd op het leven en het werk van Spinoza. Daarbij kwam de sterke historische en actuele band van Nederlands grootste filosoof met Den Haag als Internationale Stad van Vrede en Recht vaak goed naar voren.

Voor de derde Spinoza Oktobermaand hadden we de lat bewust weer wat hoger gelegd. We wisten sprekers en musici van naam en faam aan ons te binden en konden op locaties met uitstraling terecht. Mede dankzij dit keer ook landelijke publiciteit konden we zo'n 2200 bezoekers verwelkomen bij een achttiental lezingen, debatten, dialogen, muziek- en theateruitvoeringen, alle geïnspireerd op leven en werk van Spinoza.

Enkele hoogtepunten waren de tweejaarlijkse Spinoza Rede die door de wereldwijd vermaarde Jonathan Israel in de Nieuwe Kerk werd uitgesproken, een prachtige uitvoering in de Paleiskerk van het Canto Ostinato verweven met teksten uit het mystieke deel van de Ethica en een interreligieuze dialoog van een predikant, een rabbi, een imam en een Spinozist getiteld 'Wat bezielt ons?' in de Spinoza Foyer in Amare.

Daarnaast werden in diverse wijkbibliotheken en buurthuizen ruim twintig schrijfworkshops gehouden onder de naam 'Ontmoet stadsgenoot Spinoza'. Deze waren bedoeld om een brug te slaan naar mensen die wellicht minder snel naar bovengenoemde activiteiten komen. Het enthousiasme over het werk en leven van Spinoza was ook daar groot. De openstelling van het Spinozahuis aan de Paviljoensgracht gedurende de gehele Oktobermaand was eveneens een groot succes en trok enkele honderden bezoekers.

De Stichting Spinoza Den Haag ziet zichzelf als een netwerkorganisatie. Met tien, vijftien sociaal-culturele organisaties en verschillende vertegenwoordigers van de gemeente, waaronder The Hague & Partners en Citymarketing, werd ook dit jaar weer intensief en resultaatvol samengewerkt. Tijdens een drukbezochte Spinoza Den Haag Netwerkborrel werden ambities en plannen gedeeld en afspraken gemaakt over vervolgstappen. Onder andere richting het Spinozajaar 2027, ter gelegenheid van de 350ste sterfdag van de filosoof.

Samen met het Buitenmuseum en enkele andere organisaties werd verder invulling gegeven aan de ontwikkeling van het SpinozaKwartier. Voor middelbare scholieren kwam een aansprekende app beschikbaar met een puzzeltocht langs diverse locaties in de stad die een link hebben met het leven van Spinoza.

We danken de diverse sociaal-culturele fondsen en de gemeente Den Haag voor hun financiële ondersteuning en zien vol vertrouwen de toekomst tegemoet.

Peter Jurgens, voorzitter

Den Haag, februari 2024

Spinoza Oktobermaand 2023 - programmapartners en financiële partners

De programmering van de activiteiten kwam tot stand dankzij de inspanning van tal van inspirerende partners in het SpinozaKwartier, centrum Den Haag en in Voorburg. Bij deze editie was het van belang om meer mensen met een migratieachtergrond bij het proces te betrekken.

Speciale dank gaat uit naar de sprekers die hun specialistische kennis met zovelen hebben willen delen. Vermeldenswaard is de samenwerking met de Stichting Domus Spinozana Foundation, waardoor gedurende de gehele oktobermaand de parterre van het Spinozahuis (Domus Spinozana) voor het publiek kon worden opengesteld.

Programmapartners

- Stichting Filosofie in Den Haag
- Humanistisch Verbond Haaglanden
- Vereniging voor Wijsbegeerte Den Haag
- Stichting Domus Spinozana Foundation
- Team Open Domus
- Centrale Bibliotheek Den Haag
- Koninklijke Bibliotheek
- Paleiskerk
- Nieuwe Kerk
- Oude Kerk Voorburg
- Cultuurcentrum Amare
- Pulchri Studio
- Muziekcentrum Musicon en het Haagse Spinoza Jazz Orkest
- Laaktheater
- Stichting StadsOase Spinozahof
- Stichting Gilde Den Haag
- Stichting De Ooievaart

Financiële partners

De Spinoza Oktobermaand 2023 werd financieel mogelijk gemaakt dankzij de steun van de Gemeente Den Haag, Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland, Zabawas, Hendrik Muller Fonds, Van Ommeren - de Voogt Stichting, Stichting Sint Nicolaas Gasthuis en Dr. C. Louise-Schoute Stichting.

Spinoza Oktobermaand 2023 - programma met activiteiten en locaties

- . **Open Domus:** alle middagen van de maand was de parterre van het Spinozahuis opengesteld;
- . **Canto Ostinato en Spinoza:** pianoduo Jeroen en Sandra van Veen, inleiding Jaap Smit, rapper Guus van der Steen en voordracht Wiep van Bunge: Paleiskerk;
- . **Spinoza Rede 2023:** lezing historicus Jonathan Israel met boekpresentatie 'Spinoza, Life & Legacy': Nieuwe Kerk;
- . **De Eeuw van Spinoza:** duo-lezing historicus Luc Panhuysen en filosoof Yoram Stein: Spinoza Foyer, Amare;
- . **Spinoza, de Ethica en ik:** drie studielecturen Maarten van Buuren: Bibliotheek Den Haag;
- . **Hoezo Spinoza?:** theatermaker Harpert Michielsen met werk- en levensverhaal Spinoza: Pulchri Studio;
- . **Nieuwe Verlichting?:** interactief middagprogramma met Spinozakenners en Humanisten: Café Utopie;
- . **Spinoza's dubbele moraal:** filosoof Hannah Laurens over ethisch denken en handelen: Babylon Hotel;
- . **Denkers en Dwalers:** Spinoza Jazz Orkest met rapper Guus van der Steen en filosoof Erno Eskens: Muziekcentrum Musicon;
- . **Wat bezielt ons ...?:** interreligieuze samenspraak met gespreksleider Yoram Stein: Amare. Rabbijn Marianne van Praag, predikant Rienk Lanooy, moslim Sharief Mohamen, spinozist Henri Krop;
- . **Huygens ontmoet Spinoza:** lezing sterrenkundige Vincent Icke en lezing literatuurhistoricus Ad Leerintveld: Koninklijke Bibliotheek;
- . **Spinoza's Sporen in Voorburg:** lezing filosoof Piet Steenbakkers en lezing historicus Kees van der Leer: Oude Kerk Voorburg;
- . **Spinoza Uitgedaagd:** publieksdebat 'Eigen egoïsme eerst !?' met moderator Esther Didden, Tinneke Beeckman, filosoof; Sven Goedbloed, psycholoog/sjamaan; Jesse Mulder, filosoof: Zaal 3;
- . **Ontmoetingen met stadgenoot Spinoza:** vertel- en schrijfworkshops met voordrachtskunstenaar Anita Poolman - in buurtcentra en wijkbibliotheken en afsluitend Mini Spinoza Festival in Laaktheater;
- . **Open Spinozahof:** rondleidingen in duurzame stadstuin - StadsOase Spinozahof;
- . **Stadswandelingen 'In de voetsporen van Spinoza'** - Stichting Gilde Den Haag;
- . **Grachtentochten 'In het kielzog van Spinoza'** - Stichting De Ooievaart.

Vooruitblik 2024

In 2024 vervolgt Stichting Spinoza Den Haag het realiseren van haar missie om het gedachtegoed van Spinoza onder een breed en divers publiek te verspreiden, aandacht te schenken aan zijn welgekozen langjarig verblijf in Den Haag en hem al doende tot icoon van de stad te maken. Daarbij worden drie strategische lijnen gevolgd:

- Evenementen
- Educatie
- Spinoza naamgeving en informatieverstrekking.

De Stichting Spinoza Den Haag ziet zich als een netwerkorganisatie die intensief samenwerkt met de gemeente en een groot aantal instellingen op het gebied van cultuur, publieksfilosofie, erfgoed en sociale verbinding. De stichting beijvert zich om Spinoza's denkwijze over democratie, recht, vrede, vrijheid en tolerantie te duiden en levend te houden. Zij ziet het als haar rol om te initiëren, inspireren, organiseren, coördineren en breed te communiceren.

In het bijzonder zal worden doorgegaan met het actief ondersteunen van de Vereniging Het Spinozahuis en de Stichting Domus Spinozana Foundation bij het ontwikkelen en realiseren van de Domus Spinozana als internationaal Spinoza studie- en ontmoetingscentrum.

Dit jaar zal ook uitwerking worden gegeven aan een inmiddels breed gedragen idee om 2027 tot Spinozajaar te maken. Het is dan 350 geleden dat Nederlands grootste en internationaal vermaarde filosoof in Den Haag overleed, na daar zeven jaar te hebben gewoond en gewerkt en zijn levenswerk Ethica te hebben voltooid.

Tezamen met de gemeente, ondernemers en tal van (sociaal-)culturele, filosofische en educatieve instellingen zal uitgebreid aandacht worden geschonken aan Spinoza's leven en gedachtegoed, de actualiteitswaarde daarvan en zijn sterke verbinding met de Vredesstad Den Haag. Stadsbreed richten de evenementen zich op bewoners, expats en op bezoekers uit binnen- en buitenland. Het jaarprogramma ondersteunt de identiteit van Den Haag als internationale Stad van Vrede en Recht.

FILOSOOF VAN VREDE EN RECHT

Stichting Spinoza Den Haag | www.spinozadenhaag.nl | info@spinozadenhaag.nl | Den Haag, februari 2024